



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 147/2023-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Henrietou Danišovou, Janka Alexyho 7, Bratislava, proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Bratislava V č. k. 1 Pn 877/21/1105-6 z 9. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 10. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 14, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b), c) a d), čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 9 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len „nariadenie“), práv podľa čl. 1, čl. 3 ods. 1 a 2 písm. a), čl. 4, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 54 Charty základných práv Európskej únie, práv podľa čl. 7, čl. 14 ods. 1, 2 a 3 písm. a) až e), čl. 16 a čl. 17 ods. 1 a 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach s poukazom na čl. 7 ods. 4 ústavy, práv podľa čl. 8 Protokolu č. 14 k dohovoru a podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Dohovoru proti mučeniu, krutému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu s poukazom na Opčný protokol a nemožnosť uplatnenia výhrady v zmysle čl. 30 ods. 1 uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava V (ďalej len „prokurátor“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie prokurátora zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a súčasne žiada, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie 1 000 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala trestné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu ohovárania, ktorého sa mala dopustiť

sťažovateľkou označená osoba podaním vysvetlenia pred orgánom činným v trestnom konaní. Poverený príslušník Policajného zboru, Obvodného oddelenia Bratislava [REDAKOVANÉ] Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V uznesením č. k. ORP-1078/RU-B5-2021 z 2. decembra 2021 trestné oznámenie sťažovateľky odmietol podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, pretože vo veci podozrenia zo spáchania prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1 Trestného zákona nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

3. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu povereného príslušníka Policajného zboru sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor napadnutým uznesením tak, že ju zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú. V odôvodnení v podstatnom uviedol, že vec bolo na mieste odmietnuť, pretože absentoval základný a povinný znak skutkovej podstaty uvedeného trestného činu, a to objektívna stránka skutkovej podstaty. Prokurátor konštatoval, že nezistil pochybenia v postupe povereného príslušníka Policajného zboru a napadnuté rozhodnutie je vecne správne.

II. Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti uvádza množstvo skutkových tvrdení bez vzájomných súvislostí a značne nesúrodo cituje rôznorodé zákonné ustanovenia, články ústavy a dohovoru, ku ktorým pridáva vlastný komentár. Napriek tomu, že je v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátkou, jej ústavná sťažnosť je nezrozumiteľná a logicky nekonzistentná. Jej argumentácia nemá konkrétne identifikovateľnú súvislosť s predmetným trestným konaním, v ktorom spochybňuje postup a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, pretože vo veci nepostupovali podľa jej predstáv.

5. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti ako celku, je však možné identifikovať predmet konania pred ústavným súdom, ktorým je nesúhlas sťažovateľky s postupom prokurátora, ktorého považuje za zaujatého, pri vybavovaní ňou podanej sťažnosti proti rozhodnutiu o odmietnutí jej trestného oznámenia. Sťažovateľka považuje napadnuté rozhodnutie prokurátora za nezákonné, formalistické, arbitrárne, nespĺňajúce požiadavky spravodlivosti a zasahujúce do jej spoločenského postavenia ako bývalej sudkyne.

6. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

«1. Základné právo sťažovateľky... upravené v čl. 46 ods. 1 pred iným orgánom ustanoveným zákonom Ústavy Slovenskej republiky, priznané ustanovením čl. 14, čl. 16 ods. 1, ods. 2 okrem slova „mučenie“ a po spojku alebo, čl. 17 ods. 2, prvej vety, pred spojkou alebo a za spojkou inak, čl. 19 ods. 1, ods. 2, ods. 3, čl. 22 ods. 1 za posednou spojkou a, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a ľudské práva a slobody zaručené Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobodách priznané sťažovateľke v čl. 6 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. a), písm. b), písm. c), písm. d), čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, čl. 8 Protokolu č. 14 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, čl. 1 ods. 1, ods. 2 Dohovoru proti mučeniu, krutému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu s poukazom na Opčný protokol a nemožnosť uplatnenia výhrady v zmysle čl. 30 ods. 1, ako aj v Časti III čl. 7, čl. 14 ods. 1 prvej a druhej vety, ods. 2, ods. 3 písm. a) až písm. e), čl. 16, čl. 17 ods. 1, ods. 2 Medzinárodného paktu Organizácie spojených národov o občianskych a politických právach publ. vo Vyhl. MZV SR č. 120/1976 Zb., s poukazom na čl. 7 Ústavy SR, čl. 1, čl. 4, čl. 8 ods. 1, ods. 2 Charty základných

práv Európskej únie, Uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava V... č. k. 1 Pn 877/21/1105-6 z 09.12.2021 a konania mu predchádzajúceho porušené bolo.

2. Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie Okresnej prokuratúry Bratislava V... č. k. 1 Pn 877/21/1105-6 z 09.12.2021 a vracia Okresnej prokuratúre Bratislava V na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Sťažovateľke... Ústavný súd priznáva finančné zadostučinenie vo výške 1.000.000,-eur, slovom jeden milión eur, ktoré je povinná Okresná prokuratúra Bratislava V vyplatiť do 20 dní od právoplatnosti tohto Nálezu na účet sťažovateľky...

4. Okresná prokuratúra Bratislava V je povinná uhradiť sťažovateľke... trovy právneho zastúpenia zvolenej advokátke JUDr. Henriete Danišovej... v sume 415, 51 eur, na účet... do 3 dní od právoplatnosti Nálezu Ústavného súdu SR.»

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie označených práv napadnutým uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava V, ktorým bola sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu povereného príslušníka Policajného zboru zamietnutá ako nedôvodná.

8. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorá je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpená, pôsobí vo vzťahu k jej predmetu nedostatočne, pretože jej chýba relevantné ústavnoprávne odôvodnenie [§ 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu, a to tak, aby konkrétnym vecným okolnostiam bolo adresne priraditeľné porušenie niektorého zo sťažovateľom označených práv. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (IV. ÚS 124/08, III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 225/2016, III. ÚS 313/2016, I. ÚS 291/2017, III. ÚS 570/2017, IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020).

10. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je v tomto konkrétnom prípade východiskový § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Subjektívny názor sťažovateľky o porušení jej práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie. Nedostatok podanej ústavnej sťažnosti vyplýva

predovšetkým z toho, že nie je spojený s adresnou ústavnoprávnou argumentáciou podporenou vecnými dôkazmi a systematickým popisom skutkového stavu. Teda návrh sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom (právne zastúpenej) trpí absenciou zákonných náležitostí, medzi ktoré je právne aj vecne nevyhnutné zaradiť predovšetkým ústavnoprávne relevantné odôvodnenie. Ústavný súd nemá v zmysle svojich právomocí a postupu podľa ústavy a zákona o ústavnom súde postavenie vyšetrovacieho orgánu, ktorý si sám vyabstrahuje obsah podania sťažovateľky tak, aby o ňom mohol rozhodnúť, za predpokladu, že tak neurobila sama sťažovateľka.

11. Tento záver ústavného súdu je podporený aj zistením, že sťažovateľka bez akejkoľvek relevantnej súvislosti namieta porušenie čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, resp. čl. 8 ods. 1 dohovoru. V konkrétnej argumentácii v rámci svojej ústavnej sťažnosti žiadny z týchto článkov nepriradila k relevantným námietkam, ktoré by mali vzťah k napadnutému rozhodnutiu prokurátora. Rovnaký nedostatok sa týka aj namietaného porušenia čl. 9 ods. 1 nariadenia. Ústavný súd navyše nie je typom dozorného orgánu podľa čl. 51 nariadenia, ktorý by mal právomoc chrániť práva a slobody fyzických osôb pri spracúvaní ich osobných údajov podľa tohto nariadenia.

12. Ústavnému prieskumu sťažovateľkou napadnutého uznesenia prokurátora tak bráni argumentačná nedostatočnosť ústavnej sťažnosti, v ktorej absentujú elementárne indície svedčiace o opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Ústavná sťažnosť sťažovateľky teda nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, keďže neobsahuje relevantnú ústavnoprávnú argumentáciu (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv [požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom stanovených náležitostí sa týka esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti (úplná absencia, resp. ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia tejto časti ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľku nevyzýval na odstránenie tohto nedostatku ústavnej sťažnosti (II. ÚS 58/2019, I. ÚS 346/2019, I. ÚS 351/2019).

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu prokurátora vo vzťahu k ostatným označeným právam okrem práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom.

14. Jediné porušenie práva, ktoré sťažovateľka aspoň čiastočne podoprela ústavne relevantnou argumentáciou, je tvrdené porušenie práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré vzhľadom na arbitrárnosti a nedostatku dôvodov napadnutého uznesenia prokurátora.

15. V nadväznosti na podstatu návrhu sťažovateľky, ktorá v konečnom dôsledku súvisí s jej nespokojnosťou s výsledkom vybavenia trestného oznámenia, ktoré podala, ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, II. ÚS 28/06, IV. ÚS 463/2020).

16. V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľky ústavný súd poznamenáva, že nie je možné základné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09). Podstatou je, aby postup orgánu verejnej moci bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné,

preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

17. Ústavný súd tak zotrúva na doktríne, podľa ktorej trestné konanie predstavuje vzťah medzi páchatelom a štátom, a teda nie je ústavne zaručené právo tretej osoby (oznamovateľa, poškodeného), aby iná osoba bola stíhaná a odsúdená. Ústavný súd zachováva zásadu zdržanlivosti, pokiaľ ide o preskúmavanie rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní prijatých v ranných fázach trestného konania (II. ÚS 61/2022).

18. V korelujúcom vzťahu k oprávneniam oznamovateľa trestného činu je povinnosť príslušného orgánu činného v trestnom konaní sa v primeranej lehote podaným oznámením zaoberať a v rámci svojich právomocí vyhodnotiť, či odôvodňuje začatie trestného stíhania alebo nie a o tomto hodnotení vydať rozhodnutie. V prejednávanej veci postup orgánov činných v trestnom konaní naplnil obsah základného práva na inú právnu ochranu sťažovateľky ako oznamovateľky trestného činu. Odôvodnenie napadnutého uznesenia prokurátora je zrozumiteľné a zaoberá sa kľúčovými aspektmi posúdenia, že popísané konanie nie je možné kvalifikovať ako trestný čin ohovárania ani žiaden iný pre absenciu znakov skutkovej podstaty trestného činu. Ústavný súd ho preto považuje za ústavne akceptovateľné.

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením prokurátora je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

20. V súvislosti so žiadosťou sťažovateľky o doručenie jej „*Návrhu Budúcemu Európskemu prokurátorovi, Úradu Európskeho prokurátora v Luxemburgu*“ spolu s prílohami ústavný súd poukazuje na čl. 124 ústavy, podľa ktorého je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Právomoci ústavného súdu sú taxatívnym spôsobom určené v čl. 125 až 129a a čl. 136 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že z právneho poriadku Slovenskej republiky mu ako štátnemu orgánu, ktorý podľa čl. 2 ods. 2 ústavy môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, nevyplýva právomoc doručovať podania (návrhy) adresované iným subjektom tak, ako sa mylne domnieva sťažovateľka, preto jej tento návrh spolu s prílohami vracia.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu